Provincie Noord-Holland

Circulair WESTFRIESLAND

CIRCULAIRE DEAL SECUNDAIRE BOUWMATERIALEN

Regio Noord-Holland Noord
Eindverslag fase 1 (2024-2025)

EINDVERS

INHOUD

1. Managementsamenvatting 3

2. Leeswijzer 5

3. De totstandkoming 6

4. Waar staat de deal voor 8
Het doel 8
De opbouw 8
Circulaire oogstvoorschriften 9

5. Het verloop van de samenwerking 10
Het opbouwjaar (2023) 10
Het eerste jaar (2024) 11
Het tweede jaar (2025) 12

6. De opbrengsten 14
Circulair oogsten is de standaard geworden 14
Kennis wordt actief gedeeld 15
Ketensamenwerking komt op gang 15

7. De circulaire oogstprojecten 18

8. Geleerde Lessen en tips 21

9. Het vervolg 23
Start Metropoolregio Amsterdam 23
Vervolgtraject Noord-Holland Noord 23

Bijlage 1: Bijeenkomsten Circulaire Deal NHN 24

Bijlage 2: Deelnemende partijen Noord-Holland Noord 25

1 MANAGEMENTSAMENVATTING

De Circulaire Deal Noord-Holland Noord (NHN) is een initiatief van de provincie Noord-Holland en Circulair Westfriesland (CWF). Het heeft als doel de circulaire bouw in Noord-Holland Noord te stimuleren, door het hergebruik van bouwmaterialen te vergroten (zie website en korte animatie). De basis hiervoor is het circulair oogsten van materialen als een gebouw moet worden gesloopt. Circulair oogsten is het zodanig slopen, ontmantelen, demonteren en remonteren, dat de vrijkomende grondstoffen weer in andere bouwprojecten kunnen worden gebruikt.

Er is een samenwerking opgebouwd van verschillende schakels in de keten van sloop naar bouw. Deze is gericht op het oogsten van materialen als gebouwen moeten worden gesloopt, kennis hierover te delen en ketensamenwerking te bevorderen. Materialen die vrijkomen bij sloopprojecten (secundaire materialen) kunnen dan weer terug de bouwketen in gaan. Dit kan rechtstreeks in een bouwproject of via specialisten die de bouwmaterialen hoogwaardig verwerken, certificeren en weer de bouwketen in brengen. Om het doel te bereiken zijn er minimale en optionele voorschriften voor het circulair oogsten van materialen ontwikkeld (de circulaire oogstvoorschriften).

Op het moment van schrijven (januari 2026) hebben 51 partijen de Circulaire Deal Noord-Holland Noord ondertekend waaronder: Arie Hollenberg Sloop & milieuwerken B.V., Beens Dredging, Bottelier Sloophandel B.V., Bouwcenter RAB, Boy Limmen (De heren van demonteren), C.A. de Groot Groep, Circq, Circulair Westfriesland, EBS European Building Supply B.V., Foekens Sloopcombinatie B.V., GGZ Noord-Holland-Noord. GP Groot, Hogeschool Inholland. IDDS Bouw- en sloopmanagement B.V., Kennemer Wonen, Kesselaar & Zn, KUUK, Luijtgaarden, Markus B.V., Meijs Ingenieurs & Uitvoering, N.V. Afvalzorg Holding, Natural Plastics International, Ooms Bouw en Ontwikkeling B.V., Rebrick, Schadenberg Bouw, Stichting Omring, Stichting VERAS (ambassadeur), Toekomstgroep Holding B.V., Van der Bel B.V., Van Wijnen Heerhugowaard, Verwol, Vic Obdam Staalbouw, Vlasman, Welwonen en Woonwaard. Tezamen met de Provincie Noord-Holland en de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Uitgeest.

In ruim 20 werksessies werden kennis en ervaringen gedeeld, hulpvragen opgepakt en belemmeringen in kaart gebracht. Nieuwe ketensamenwerkingen zijn ontstaan. Opgedane kennis en ervaring is door Provincie Noord-Holland en Circulair Westfriesland ook landelijk en in Europa op de kaart gezet. Deze samenwerking staat als voorbeeld in het Nationaal programma (NPCE). Ook in andere regio's (o.a. Zuid-Holland en Zuid-Nederland) ontstaan nu samenwerkingen om circulair oogsten de standaard te maken. Daarvoor worden de ervaringen van deze samenwerking actief gedeeld.

Er is een publiek dashboard opgezet waarop 75 sloopprojecten in kaart zijn gebracht en 80 specialisten die herbruikbare materialen innemen, verwerken en/of verkopen. De deelnemers hebben concrete ervaring opgedaan in ruim 30 sloopprojecten die in 2024-2025 zijn gestart. Van 19 projecten is een doorrekening gemaakt van kosten en milieu-impact. Het laat zien dat circulair slopen gemiddeld en een kleine 5% goedkoper is dan bij een traditionele aanpak. Veel wordt bepaald door de waarde van de materialen die in een gebouw zitten en een goede inventarisatie waarmee dat vooraf aan de sloop wordt vastgesteld. De Stichting Veilig en Milieukundig Slopen heeft een verificatieregeling, waarbij projecten die circulair worden gesloopt, onafhankelijk worden getoetst door certificatie-instellingen. Van de 100 projecten die in Nederland zijn geverifieerd is ongeveer 20% van partijen van de Circulaire Deal in Noord-Holland Noord. De regio is hier afgelopen jaren duidelijk koploper in geweest.

Het gehele traject heeft belangrijke inzichten opgeleverd waar andere partijen en regio's van kunnen leren en gebruik van kunnen maken. De belangrijkste lessen en tips:

1. Er zijn voldoende kwalitatief goede secundaire bouwmaterialen beschikbaar;
2. Circulair slopen kan economisch voordeliger zijn dan traditionele sloop;
3. Ketensamenwerking op regionale schaal werkt;
4. Bouw voort op bestaande netwerken;
5. Focus op de koplopers;
6. Organiseer actieve bijeenkomsten;
7. Ga snel over tot actie;
8. Zorg voor commitment;
9. Start op tijd met het besluitvormingsproces bij overheden;
10. Maak gebruik van een ketenaanjager.

In 2025 zijn de voorbereidingen gestart voor een tweede samenwerking, dit keer in de Metropool Regio Amsterdam (MRA). Door de ervaringen in Noord-Holland Noord kon deze samenwerking sneller worden opgezet. In totaal hebben 92 unieke partijen de Circulaire Deal ondertekend (NHN en MRA). Vanwege de positieve ervaringen hebben partijen in Noord-Holland Noord aangegeven de samenwerking te willen continueren. De provincie heeft besloten de ondersteuning hiervan voor twee jaar voort te zetten. In 2026 wordt een nieuwe dealtekst uitgewerkt die aansluit bij de volgende fase. De ambities worden aangescherpt en er komt meer aandacht voor het activeren van de vraag en het toepassen van materialen in nieuwbouw, renovatie en mutatie.

Dakpannen kunnen goed worden geoogst voor hergebruik.

2 LEESWIJZER

In het eerste hoofdstuk is een samenvatting van het rapport. Hoofdstuk 2 is de leeswijzer. Hoofstuk 3 gaat over de totstandkoming van de samenwerking. In hoofdstuk 4 wordt de inhoud van de deal en het doel toegelicht. Het verloop van de samenwerking staat centraal in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 worden de opbrengsten van de samenwerking beschreven. Hoofdstuk 7 geeft voorbeelden van de sloopprojecten die zijn uitgevoerd. Hoofdstuk 8 gaat in op de geleerde lessen. Tot slot wordt in hoofdstuk 9 kort stilgestaan bij het vervolg.

In bijlage I staat een overzicht van alle bijeenkomsten die hebben plaatsgevonden en in bijlage II de partijen die de Circulaire Deal hebben ondertekend.

Houten balken kunnen goed worden geoogst voor hergebruik.

3 DE TOTSTANDKOMING

De provincie Noord-Holland wil in 2050 volledig circulair te zijn. De inzet is om in 2030 minimaal 50% van de grondstoffen te hergebruiken in de regio. Met de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen bevorderen we de circulariteit in de bouwsector. De bouwsector in Nederland is namelijk verantwoordelijk voor maar liefst 50% van het grondstoffenverbruik en een aanzienlijke CO_2-uitstoot. Hergebruik van grondstoffen wordt in deze sector helaas nog onvoldoende benut. Dit komt vooral doordat er wordt gesloopt zonder rekening te houden met de mogelijkheden voor hergebruik van materialen in (nieuw)bouw- en renovatieprojecten.

Het coalitieakkoord 2023-2027 "Verbindend vooruit!" benadrukt dat de provincie Noord-Holland koploper wil zijn in de omschakeling naar circulariteit. Daarmee blijft het de economie van de toekomst vormgeven. In samenwerking met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en inwoners wordt circulair ondernemen gestimuleerd en grondstofketens circulair gemaakt.

Coalitieakkoord 'Verbindend vooruit' 2023-2027
"We zetten het beleid van de afgelopen jaren op het gebied van klimaatneutraal en circulair bouwen voort, omdat is gebleken dat dit geen belemmeringen heeft opgeleverd voor het snel en betaalbaar kunnen bouwen van woningen. We zullen het circulair en biobased bouwen ook actief stimuleren door aan te sluiten op marktontwikkelingen en bijvoorbeeld indien nodig fysieke ruimte te bieden voor de opslag van circulaire bouwmaterialen."

Voor het stimuleren van de circulaire bouw is in 2022 een 'Ketenaanjager Circulaire Bouw' aangesteld. De ketenaanjager is samen met Circulair Westfriesland (CWF) aan de slag gegaan met een aanpak voor het circulair slopen van gebouwen in Noord-Holland-Noord (NHN). Het netwerk waarin ook landelijke partners zijn aangesloten en het kernteam dat CWF al rond dit thema had opgebouwd vormde de basis hiervoor. Het doel was in de regio Noord-Holland Noord (NHN) met ketenpartners te zorgen dat (secundaire) bouwmaterialen op grote schaal beschikbaar komen voor toekomstige bouwprojecten (hergebruik). Zo wordt bijgedragen aan een reductie van de vraag naar primaire grondstoffen. Hieruit is een netwerk gegroeid van betrokken bouwketenpartners en opdrachtgevers (o.a. gemeenten, woningcorporaties en zorginstellingen).

Met dit netwerk is de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen Noord-Holland Noord (hierna: Circulaire Deal) opgezet (zie korte animatie). De markt had behoefte aan duidelijkheid en gezamenlijke afspraken. Samen met de deelnemende partijen is daarom een dealtekst opgesteld waarin afspraken zijn gemaakt over het circulair slopen en oogsten van bouwmaterialen, het stimuleren van ketensamenwerking en het delen van kennis.

De Letterbak is het voormalig kantoor van het Noordhollands Dagblad op het bedrijventerrein van Oudorp in Alkmaar. Het maakt plaats voor nieuwe plannen in 'Nieuw Oudorp'. Het bedrijventerrein verandert in een gebied waar mensen kunnen wonen en werken. Het is het eerste grote sloopproject dat binnen de gemeente Alkmaar onder de deal wordt uitgevoerd. Er wordt volop ingezet op circulariteit. C.A. de Groot is in 2025 gestart met de sloop. Er is er ook een 'weggeefdag' georganiseerd voor alle spullen uit het gebouw, die konden worden meegenomen door inwoners. Lees verder op de website.

© Foto Ed van de Pol.

Kees de Groot - Voorzitter VERAS / Algemeen directeur C.A. de Groot Groep
"In 2050 moet Nederland een volledig Circulaire Bouweconomie hebben en de transitie daar naartoe is in volle gang. VERAS en haar leden zijn zich bewust van de belangrijke bijdrage die zij hieraan kunnen leveren: sloopaannemers zijn namelijk de grondstoffenleveranciers voor de circulaire bouweconomie. Als onderdeel van ons Activiteitenprogramma hebben wij een eigen platform over circulair slopen gelanceerd (www.allesovercirculairslopen.nl) en hebben wij ook een actieve bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de Circulaire Deal. Deze deal is een goed voorbeeld van de Noord-Hollandse aanpak en hoe samenwerking kan leiden tot het bereiken van je doelen en is een goed voorbeeld voor de landelijke uitrol hiervan."

Op 12 januari 2024 werd de Circulaire Deal ondertekend door 37 partijen, waaronder gemeenten, woningcorporaties, bouwers, slopers, ontwikkelaars, specialisten en andere ketenpartners. Op 30 juni en 13 september hebben wederom acht nieuwe partijen de deal ondertekend. De ketensamenwerking groeide door. Ook in 2025 is door meerdere partijen de Circulaire Deal ondertekend. In maart en in juni kwamen er weer vijf nieuwe partijen bij. Tot slot hebben in het laatste kwartaal van 2025 de laatste twee partijen zich aangesloten. In totaal is de deal door 51 partijen in Noord-Holland Noord ondertekend.

Eerste ondertekenmoment van de Circulaire Deal Noord-Holland Noord (2024).

De oorspronkelijke Circulaire Deal Noord-Holland Noord kende een looptijd van twee jaar. In januari 2026 is deze periode feestelijk afgesloten met alle deelnemende partijen in het Provinciehuis in Haarlem. Maar de opgebouwde ketensamenwerking gaat door. De deelnemende partijen werken in 2026 gezamenlijk aan een voortzetting van de samenwerking (zie hoofdstuk 9. Vervolg).

4 WAAR STAAT DE DEAL VOOR

Het doel

De Circulaire Deal heeft als doel de circulaire bouw in Noord-Holland Noord te stimuleren door het hergebruik van bouwmaterialen te vergroten. Daardoor zijn er minder primaire grondstoffen nodig. De basis hiervoor is het circulair oogsten van materialen als een gebouw moet worden gesloopt. Het is het meest duurzaam als sloop kan worden voorkomen. Circulair oogsten is het zodanig slopen, ontmantelen, demonteren en remonteren, dat de vrijkomende grondstoffen weer in andere bouwprojecten kunnen worden gebruikt.

De opbouw

De samenwerking is gericht op het circulair oogsten, de kennis hierover te delen en ketensamenwerking te bevorderen. Materialen die vrijkomen bij sloopprojecten (secundaire materialen) kunnen dan weer terug de bouwketen in gaan. Dit kan rechtstreeks in een bouwproject of via specialisten die de bouwmaterialen hoogwaardig verwerken, certificeren en weer de bouwketen in brengen.

Om het doel te bereiken zijn er minimale en optionele voorschriften voor het circulair oogsten van materialen ontwikkeld. De deelnemers hebben concrete en bindende afspraken gemaakt over de implementatie van de minimale voorschriften. Onder andere:

- De opdrachtgevers passen de voorschriften toe op 50% van de projecten in het eerste jaar en op alle projecten vanaf het tweede jaar van de Circulaire Deal;
- De ondertekenaars van de deal brengen de voorschriften onder de aandacht bij andere partijen;
- De ondertekenaars van de deal delen informatie over verwachte sloop- renovatie en herstructureringsprojecten, geleerde lessen en nieuwe circulaire ketens.

Thomas Groot - Accountmanager Verwol
"Circulair slopen is essentieel voor de herinzet van secundaire materialen. Door zorgvuldig te slopen en materialen te scheiden, behouden we hun kwaliteit voor hergebruik, wat afval vermindert en grondstoffen spaart. Bij Verwol zorgen we zo voor een langere levenscyclus van materialen en minimaliseren we de impact op het milieu."

De maatregelen hebben de volgende beoogde effecten:

- Alle opdrachtgevers passen standaard circulaire oogstprincipes toe;
- Deelnemende partijen maken, waar mogelijk, inzichtelijk hoeveel vrijkomend materiaal circulair is verwerkt en op welke wijze;
- Deelnemende partijen delen actief kennis en werken samen in zowel het vormen van circulaire ketens, als het inzichtelijk maken en koppelen van bestaande ketens, (digitale) platformen en circulaire grondstoffen hubs.

Met circulaire ketens wordt gerefereerd aan de bouwmateriaalketens die sloop met nieuwbouw en renovatie verbinden. Deze ketens zorgen ervoor dat de producten die uit de sloop vrijkomen opnieuw in nieuwbouw kunnen worden toegepast. Om dit te koppelen zijn er partijen nodig die deze producten innemen, verwerken en vervolgens weer verkopen.

1. Circulair oogsten wordt de standaard	2. Kennisdeling	3. Ketensamenwerking
• Werken conform de circulaire oogstvoorschriften. • Toepassen op sloopprojecten die een deelnemende partij uitvoert of laat uitvoeren. • Jaar 1 → 50%, jaar 2 → 100%. • Voorschriften onder de aandacht brengen.	• Kennis en ervaring delen. • Overzicht verstrekken van verwachte sloopprojecten. • Circulaire Deal onder de aandacht brengen.	• Overzicht van specialisten gebruiken. • Kennis over nieuwe ketens delen. • Deelname aan werksessies.

Figuur: De Circulaire Deal is opgebouwd uit drie subdoelen.

Om invulling te geven aan de beoogde effecten zijn er drie subdoelen uitgewerkt met bijbehorende maatregelen. Deze worden in de tabel hierboven weergegeven. Een uitgebreidere toelichting van de maatregelen is terug te vinden in de volledige dealtekst.

Circulaire oogstvoorschriften

De oogstvoorschriften bevatten voorwaarden, eisen en criteria om circulair oogsten te bevorderen. Opdrachtgevers committeren zich aan de minimale voorschriften en gebruiken de optionele voorschriften indien mogelijk bij het opstellen van de uitvraag. Sloopaannemers kunnen dit gebruiken voor het aanpassen van hun proces. Er is in deze voorschriften onderscheid gemaakt tussen:

- **Minimale voorschriften:** deze zijn altijd eenvoudig en nagenoeg kosteloos toepasbaar. Het vormt de basis voor het behalen van de circulaire doelstellingen.
- **Optionele voorschriften:** dit zijn aanvullende eisen, criteria en voorwaarden. Dit kan extra kosten met zich meebrengen (die mogelijk wel terug te verdienen zijn door een hogere mate van hergebruik). Deze zijn daarom niet altijd verplicht en men kan dus per project bepalen of het gewenst is deze toe te passen.

Zie bijlage C van de dealtekst voor meer informatie over de circulaire oogstvoorschriften.

Uit de eerste bijeenkomsten kwam naar voren dat partijen profijt hebben van een overzicht van zowel geplande sloopprojecten als een overzicht van circulaire specialisten. De geplande sloopprojecten laten zien waar en wanneer bij benadering welke gebouwen mogelijk worden gesloopt. Dit geeft inzicht in de verwachte materiaalstromen en biedt de mogelijkheid dit af te stemmen op nieuwbouw- en renovatieprojecten. Circulaire specialisten worden in deze samenwerking gezien als partijen die circulaire producten innemen, verwerken, en/of verkopen. Door een overzicht van deze specialisten op te stellen en inzichtelijk te maken, wordt ervoor gezorgd dat steeds meer partijen deze circulaire specialisten weten te vinden. De lijst is samen met de betrokken partijen opgesteld. Dit is een hulpmiddel voor partijen die bezig zijn met sloop, nieuwbouw en renovatie. De informatie is te vinden in een dashboard van de provincie Noord-Holland, zodat dit voor iedereen inzichtelijk is (zie toelichting Dashboard in hoofdstuk 5).

In oktober 2025 gaf wethouder Jan Schouten het officiële startsein voor de sloop van de Vrijburgschool aan de Niesvenstraat in Uitgeest. Een gebouw met veel herinneringen voor de inwoners werd gesloopt, maar de afbraak markeert ook een nieuw, duurzaam begin. Vrijwel alle materialen worden hergebruikt aldus Kees de Groot (directeur van sloopbedrijf C.A. de Groot). "We kijken niet alleen naar de bakstenen, maar ook naar dingen als toiletcabines, werkbladen, speeltoestellen en verlichtingsarmaturen. Alles wat nog bruikbaar is, krijgt een tweede leven." Zelfs het betonpuin wordt hergebruikt als grondstof voor nieuwe bouwmaterialen. Een deel van de bakstenen van het oude gebouw wordt verwerkt in de nieuwbouw die over enkele jaren op deze locatie verrijst. Dit draagt bij aan het duurzame karakter van de nieuwbouw. Lees verder op de website van Rodi.

© Foto Bert Westendorp

5 HET VERLOOP VAN DE SAMENWERKING

De samenwerking van de Circulair Deal NHN 1.0 is op te delen in drie fases: Een opbouwjaar in 2023, het eerste jaar van de deal in 2024 en het tweede jaar in 2025 dat in januari 2026 feestelijk werd afgesloten.

Het opbouwjaar (2023)

In het opbouwjaar is de ketensamenwerking gestart met regelmatige interactieve werksessies. Het doel van deze sessies was om de ketensamenwerking aan te jagen op de volgende wijze:

- **Relatie opbouwen.** Partijen moeten elkaar weten te vinden, goed leren kennen, elkaar waarderen en met elkaar in gesprek gaan. De gedachte was zo de kans te vergroten op blijvende inzet en het ontstaan van structurele samenwerkingen.
- **Behoeftes ophalen en invullen.** Een uitgebreide verkenning naar stakeholders en sectorcontext is uitgevoerd, om zo aan te sluiten bij bestaande behoeftes.
- **Organiseren, onderzoeken en faciliteren.** De inhoud en agenda werd voorbereid, zowel op proces als op inhoud, met snelle opvolging in duidelijke acties en verslaglegging. Belangrijke overzichten en onderwerpen werden in kaart gebracht door de initiatiefnemers, vaak met behulp van enkele koplopers. Daarmee was de inzet voor deelnemers efficiënt, effectief en actiegericht.

Er is inzicht gecreëerd in de geplande sloopprojecten tot 2030 en er zijn ruim 60 circulaire bouwmateriaalketens geïdentificeerd. In de volgende bijeenkomsten is er op strategisch niveau gekeken naar vervolgstappen om de transitie naar een circulaire bouweconomie te versnellen. Hieruit kwamen twee duidelijke inzichten naar voren:

- **Partijen kunnen nu al meer circulair oogsten.** Door gezamenlijk afspraken hierover te maken, kan op korte termijn het aanbod aan secundaire materialen toenemen.
- **De markt heeft behoefte aan commitment.** Het is dus belangrijk met de hele keten duidelijke afspraken te maken.

Met behulp van de betrokken partijen is een concept van de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen NHN opgesteld. Het concept is in werksessies verder aangescherpt. Er zijn circulaire oogstvoorschriften opgesteld, met voorwaarden, eisen en criteria om circulair oogsten te bevorderen. De Circulaire Deal met de bijbehorende circulaire oogstvoorschriften is vervolgens gefinaliseerd en besproken in twee gerichte sessies met specialisten en gemeenten. In het laatste kwartaal van 2023 is er toegewerkt naar het officiële ondertekenmoment. Partijen werden ondersteund in de interne besluitvorming en de organisatie van het evenement. Een belangrijk onderdeel hiervan was het vinden van bestuurlijk draagvlak en ondersteuning bij de besluitvorming van gemeenten (o.a. met een concept collegevoorstel, individuele gesprekken en interne presentaties). Door de provincie is ondersteuning geboden bij de onderbouwing van de besluitvorming, waarbij ook Circulair Westfriesland (CWF) een belangrijke rol speelde door de goede relaties die er al waren.

Deelnemers zetten potentiële circulaire sloopprojecten op de kaart tijdens een werksessie.

Het eerste jaar (2024)

In januari 2024 is de Circulaire Deal ondertekend door 37 partijen. Aanwezig waren onder andere de gedeputeerde, 10 wethouders en nog zo'n 23 directeur-bestuurders van verschillende organisaties. Verschillende partijen kwamen aan het woord om aan te geven waarom ze zich bij deze samenwerking aansluiten.

Wethouder Arthur Helling - gemeente Hoorn (gastheer van het tekenmoment)
"De eerste pilots in de regio zijn begonnen. Ons gemeentehuis is een mooi voorbeeld. Voor de renovatie is het zo circulair mogelijk gedemonteerd. Met deze gezamenlijke start wordt het alleen maar leuker. Nu kunnen we de inzet om bouwmaterialen via sloop weer terug in de bouwketen te krijgen, versnellen."

In dit jaar lag de focus op een daadkrachtige uitvoering van de Circulaire Deal. Er is een werksessie georganiseerd voor alle kleine slooppartijen uit de regio, om ze mee te nemen in deze nieuwe manier van werken. Er zijn in dat jaar nog meer bijeenkomsten georganiseerd, waarin de focus lag op de interne borging van de Circulaire Deal. Op deze manier hebben met name de opdrachtgevers handvaten gekregen voor de verdere implementatie binnen de organisaties. Ook zijn alle potentiële projecten opgehaald die in 2024 gingen plaatsvinden om partijen alvast na te laten denken over concrete projecten.

Het tekenmoment gaf de nodige publiciteit, waardoor er nieuwe verzoeken kwamen van verschillende partijen om zich ook aan te sluiten. In juni sloten twee nieuwe partijen zich aan door gezamenlijk de Circulaire Deal te tekenen bij een sloopproject dat werd uitgevoerd onder de deal (zie de foto hieronder). In de bijeenkomsten verschoof de focus van de interne implementatie van de Circulaire Deal naar de concrete toepassing in projecten. Partijen brachten concrete cases in en konden hulpvragen voorleggen aan het netwerk. In kleinere groepjes werden deze verder uitgewerkt en kregen partijen antwoorden op hun hulpvragen.

© Foto Circulair Westfriesland.

Ailin Haijer (Ouderenzorgorganisatie Omring) ondertekend samen met Lianne Quaxs (Van Wijnen Heerhugowaard) de Circulaire Deal. Zorginstelling Omring heeft een basisschool circulair gesloopt op Texel, om plaats te maken voor de nieuwbouw van de duurzame zorglocatie 'Het Groene Verpleeghuis'. In juni 2024 is C.A. de Groot Groep met het circulair ontmantelen van de bestaande bebouwing gestart. In september ontving Van Wijnen Heerhugowaard het certificaat circulair slopen voor de afronding van de sloopfase. Door de circulaire sloopwerkzaamheden zijn er vele materialen vrijgekomen voor hergebruik op en nabij het plot of elders. De geoogste gevelkozijnen worden hergebruikt in de dakopbouw van de nieuwbouw. De houten balken worden deels hergebruikt in het nieuwe verpleeghuis. Overige balken zijn met diverse andere materialen verkocht. Meer dan 98% van de vrijgekomen grondstoffen is voor recycling geschikt gemaakt, minder dan 2% van de vrijkomende grondstoffen is verbrand of gestort. Lees meer op de website van Circulair Westfriesland en Van Wijnen.

In dezelfde periode tekende diverse gemeenten het convenant Toekomstbestendig Bouwen (TBB). De synergie tussen circulair oogsten en circulair bouwen werd gezien. Zo hebben Kennemer Wonen en de BUCH-gemeenten zowel de Circulaire Deal als het convenant TBB opgenomen in hun prestatieafspraken. Daarmee krijgt circulair bouwen een prominente plek in hun samenwerking en de gezamenlijke opgave die ze hebben. Lees de inhoud van de prestatie-afspraken op de website van Kennemer Wonen.

In het najaar van 2024 zetten nog eens 6 partijen hun handtekening onder de deal, daarmee kwam het totaal op 45 partijen (zie toelichting dashboard op pagina 17). Naast dit feestelijke tekenmoment was dit wederom een bijeenkomst waar alle aangesloten partijen samenkwamen, ditmaal om onder andere een succesproject toe te lichten en het dashboard te presenteren (zie hoofdstuk 5).

Wethouder Christiaan Peetoom - gemeente Alkmaar (gastheer van het derde ondertekenmoment)
"Het is ontzettend zonde als nu nog geschikte materialen onnodig verloren gaan bij de sloop van gebouwen. Er is veel kennis aanwezig over circulair oogsten en bouwen bij marktpartijen uit de regio en veel partijen zijn hier gelukkig mee bezig. Wel is en blijft het belangrijk dat we die kennis delen met elkaar en bepaalde kunsten 'afkijken' bij elkaar. We moeten er echt samen mee aan de slag. Door als gemeente uit te spreken dat wij standaard circulair oogsten, geven we een duidelijk signaal af en geven we, samen met de andere ondertekenaars, het startsein voor de rest."

In het laatste kwartaal van 2024 zijn de vervolgstappen bepaald voor het tweede jaar. Er is gekeken naar uitbreiding richting andere regio's en het verbreden van de focus naar het stimuleren van de vraag naar secundaire materialen.

Het tweede jaar (2025)

In 2025 gaan partijen steeds meer voortvarend en zelfstandig met de samenwerking binnen de deal aan de slag. De kracht zit in de verbinding en het samenwerken door o.a. het regelmatig organiseren van werksessies. Deze werk-sessies zorgen ervoor dat ketenpartijen elkaar steeds beter leren kennen, partijen meer inzage krijgen in de hele keten en actuele kennis en ervaringen met elkaar wordt gedeeld. Voorbeeldprojecten, ervaringen en ervaren belemmeringen worden in sessies besproken en gezamenlijk aangepakt.

Opvallend is dat het verhaal van de Circulaire Deal steeds breder wordt verspreid. De provincie neemt deel aan de stuurgroep voor de landelijke 'Aanpak Circulair Slopen en Hergebruik', geïnitieerd door het ministerie van VRO, voor-heen BZK. Daar haalt de provincie inzichten op over de landelijke aanpak en brengt concrete praktijkervaring van de Circulaire Deal in. BZK is aanwezig geweest bij één van de dealsessies om een beeld te krijgen van de samenwerking en de landelijke ontwikkelingen toe te lichten. Ook komen steeds meer landelijke initiatieven, zoals Gebouwen-marktplaats.nl, langs om kennis uit te wisselen.

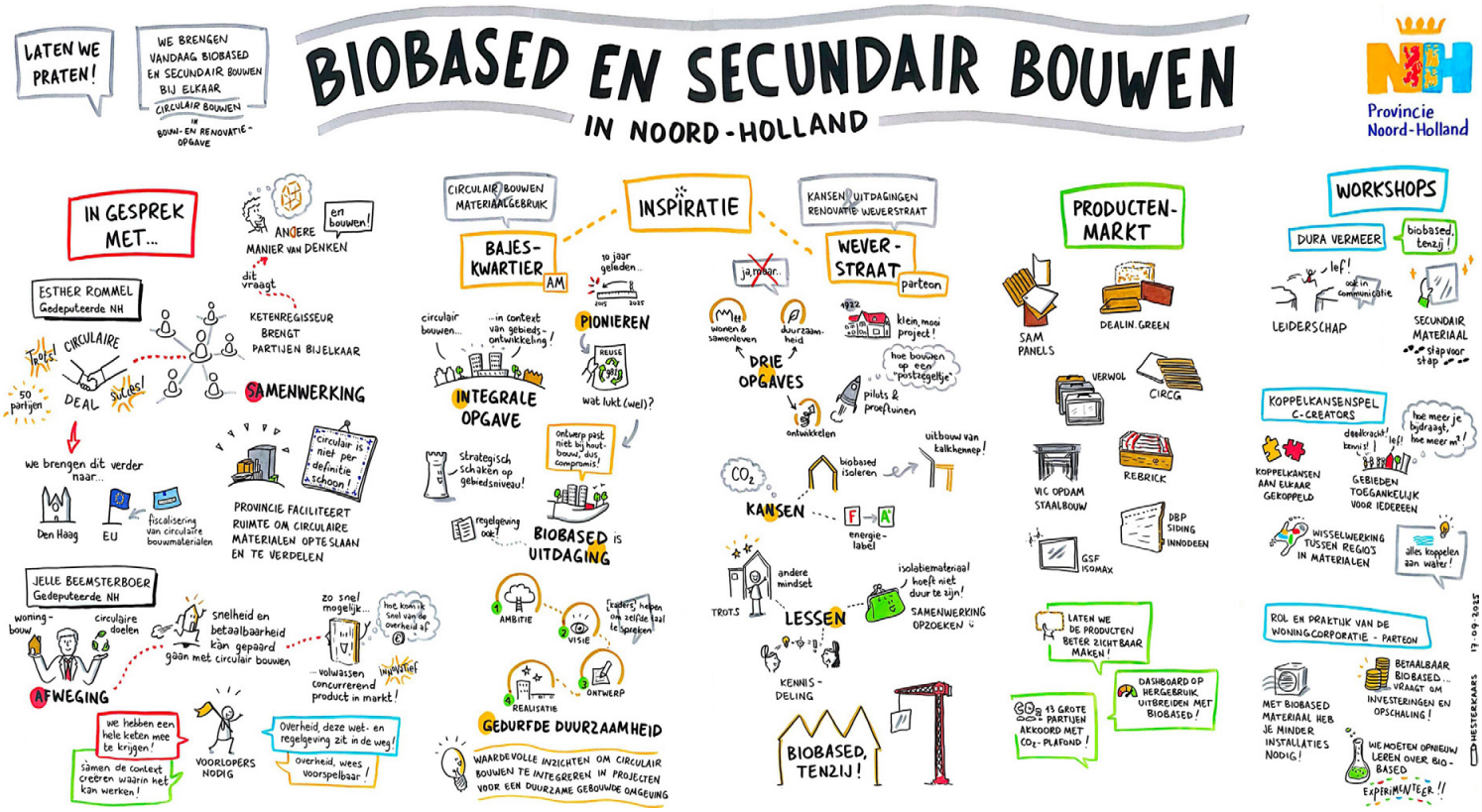
Uit de monitoring blijkt dat het opdrachtgevers goed lukt de Circulaire Deal te implementeren en de afgesproken percentages te halen. Ook wordt vanuit de provincie gewerkt aan het inzichtelijk maken van de financiële voordelen en de positieve milieueffecten die circulair slopen met zich meebrengt in al gerealiseerde projecten.

Wethouder Herman Ter Veen samen met Sjors Deken van sloopbedrijf Van der Bel bij de circulaire sloop van een voormalig schoolgebouw in Hoogwoud (gemeente Opmeer). De gebouwen waarin basisscholen De Adelaar en Sint Wulfram tot voor kort waren gevestigd, zijn eind 2024 circulair gesloopt. De leerlingen zijn verhuisd naar het nieuwe Kindcentrum De Wereldweide. Door circulair te slopen wordt zoveel mogelijk materiaal bewaard voor hergebruik. Het overige deel wordt gerecycled tot grondstof voor nieuwe bouwmaterialen. Hierdoor vermindert het gebruik van grondstoffen en wordt veel CO_2 bespaard. Zie nieuwbericht op de website van gemeente Opmeer en bekijk de video van Willem Poortvliet, werkzaam bij het Woningbedrijf van de gemeente Opmeer en projectleider Duurzaamheid bij die gemeente.

© Foto Nancy Holderbeke.

In september 2025 organiseerde de provincie een bijeenkomst in het teken van biobased bouwen en bouwen met secundaire materialen. De provincie zet zich in om die koppeling te versterken (zie korte video). Zo hebben meerdere partijen op 20 november 2025 ook het Houtbouw Pact ondertekend. Hernieuwbare materialen en secundaire materialen zijn beide noodzakelijk in de transitie naar een circulaire bouweconomie. Op een materialenmarkt konden deelnemers zien welke mogelijkheden er al zijn om hernieuwbare en secundaire materialen toe te passen.

Afbeelding: visuele weergave van de bijeenkomst op 17 september 2025 door Hester Kaars.

Parallel aan de samenwerking in Noord-Holland Noord is er in deze periode gebouwd aan een uitbreiding in de Metropoolregio Amsterdam (zie hoofdstuk 9. Vervolg). Met het ondertekenen door Den Helder (28 oktober 2025) zijn vrijwel alle gemeenten in Noord-Holland Noord dealpartner geworden. 2025 eindigt met een terugblik en het inzichtelijk maken van de resultaten in dit eindverslag.

In bijlage I staat een overzicht van de bijeenkomsten en internationale presentaties.

6 DE OPBRENGSTEN

De deal heeft geleid tot een toename van het circulair oogsten van waardevolle bouwmaterialen in de regio. Er is een betere ketensamenwerking ontstaan en partijen zien het delen van kennis en ervaring als de nieuwe norm.

Circulair oogsten is de standaard geworden

Sinds de start van de samenwerking zijn tientallen projecten gestart en/of uitgevoerd in het kader van de Circulaire Deal. In totaal staan er 75 projecten op het publieke dashboard waar partijen de intentie hebben om circulair te oogsten. Sommige projecten zijn door omstandigheden vertraagd, onder andere door de stikstofproblematiek en door bezwaren vanuit omwonenden (gericht op de toekomstige ontwikkeling).

Verwachte start sloop	Potentiële sloop-, renovatie en herstructureringsprojecten
2024	12
2025	19
2026	18
2027	23
2028 of later*	3
Totaal	**75**

Bron: Dashboard Circulaire Deal.

In de praktijk zijn er meer potentiële projecten waarnaar binnen de samenwerking wordt gekeken, maar die (nog) niet op het publieke dashboard staan. Ook brengen slopers en specialisten hun ervaringen in van projecten uit andere regio's. Het uiteindelijke aantal projecten en ervaringen waar in het kader van deze deal naar wordt gekeken ligt daarmee boven de 100. De verwachte sloopprojecten van het dashboard zijn in 15 verschillende gemeenten: Alkmaar (13), Amsterdam* (2), Bergen (7), Castricum (3), Dijk en Waard (8), Enkhuizen (7), Heiloo (5), Hilversum* (1), Hollands Kroon (11), Hoorn (5), Medemblik (1), Opmeer (4), Texel (2). Sommige projecten zijn van deelnemende partijen maar vallen buiten de regio Noord-Holland Noord (met *). De partijen hebben afgesproken in het eerste jaar na ondertekening van de deal bij ten minste 50% van alle gebouwen die gesloopt worden de minimale oogstvoorschriften toe te passen. Na twee jaar geldt dat dit voor 100% wordt toegepast.

Bob Floris - Directeur Rebrick
"Deze deal helpt ons, want wij horen op deze manier wat er speelt bij de opdrachtgever, de overheid en corporatie, en ook in de keten. Wij willen contact met deze partijen om mee te denken in het proces. Wij hebben een uniek product dat direct CO_2 bespaart. Heel simpel en ook nog eens esthetisch verantwoord. Met de deal heb je de hele keten bij elkaar en kan je elkaar helpen in het proces. Als deze deal ook wordt overgenomen op andere plekken in het land, kunnen wij hierin meegaan."

De Stichting Veilig en Milieukundig Slopen heeft in 2020 de 'Verificatieregeling Circulair Sloopproject' geïntroduceerd, waarbij projecten niet alleen circulair worden gesloopt, maar ook onafhankelijk getoetst door certificatie-instellingen. Inmiddels zijn er 100 projecten geverifieerd (zie nieuwsbericht). Het laat zien dat de markt nu echt in beweging komt richting een circulaire bouweconomie. Een goede verificatie speelt daar een belangrijke rol in. Op de website van de stichting staat het register van projecten die zijn aangemeld voor de Verificatieregeling circulaire sloopproject. Voor geverifieerde projecten is de Verklaring circulair sloopproject met bijbehorende stoffenverantwoording te downloaden. Van de 100 geverifieerde projecten in Nederland zijn maar liefst 21 gekoppeld aan de Circulaire Deal in Noord-Holland Noord, dit is ruim 1/5 van alle geverifieerde circulaire sloopprojecten. Op basis van de projecten die nog in de pijplijn zitten is de verwachting dat dit komende jaren verder gaat oplopen.

Bron: Stichting Veilig en Milieukundig Slopen.

Op 12 november 2025 nam Gaby Foekens de 100ste Verificatieverklaring Circulair Sloopproject in ontvangst op de VakbeursRecycling in Evenementenhal Gorinchem. De erkenning werd uitgereikt door certificatie-instelling Normec. Deze mijlpaal werd behaald bij het project Bloemenbuurt fase 2 in Enkhuizen met Welwonen als opdrachtgever. Zowel Foekens Sloopcombinatie als Welwonen nemen deel aan de Circulaire Deal.

Kennis wordt actief gedeeld

Halfjaarlijks werd door de deelnemers inzage gegeven in de verwachte sloopprojecten in Noord-Holland Noord. Deze kennis werd gebruikt om de werksessies te laden, mogelijkheden voor circulair bouwen te verkennen en inzage te geven in de potentiële materialen die vrijkomen in de regio. In totaal vonden circa 20 werksessies plaats in de periode 2023-2025 (zie bijlage 1). De resultaten zijn daarmee grofweg gerealiseerd met een inzet van alle deelnemers van 60 uur in 3 jaar tijd (interne werkzaamheden niet meegerekend). Daarnaast zijn er veel een-op-een gesprekken geweest en zijn er presentaties gegeven bij diverse organisaties.

Naast een toename van circulaire sloopprojecten, een dashboard (zie katern op pagina 17) en vele actieve werksessies zijn er diverse ondersteunende materialen (zogenaamde tools) gecreëerd die de beweging ondersteunen. Er zijn voorbeeldteksten geschreven voor aanbestedingen, een concept bestektekst en er is een kort overzicht gemaakt van de stand van zaken wat betreft de business case. Eind 2025 zijn de eerste 19 projecten doorgerekend op netto kosten en milieu-impact (zie hoofdstuk 7). Alle materialen die in de samenwerking ontstaan worden met de deelnemende partijen gedeeld.

Ketensamenwerking komt op gang

51 partijen hebben samengewerkt door circulaire sloopprojecten samen op te pakken en regelmatig samen te komen. Naast de partijen die hebben ondertekend zijn nog veel meer partijen aangehaakt die actief deelnemen aan de werksessies en de ontwikkelingen volgen. Een gemeenschap van circa 300 genodigden van meer dan 130 organisaties zijn aangehaakt op de maillijst en worden geregeld uitgenodigd voor de verschillende bijeenkomsten.

Herrold Pronk - Manager Bouwcenter RAB
"De reden dat wij de circulaire deal steunen en willen onderschrijven is omdat wij er als bedrijf in geloven dat we de wereld een stukje beter achter willen laten dan dat wij haar aantroffen. Voor wat betreft circulariteit van bouwmaterialen hebben wij een samenwerking met GP Groot voor het hergebruik van materiaal dat uit sloopafval komt. Dit materiaal wordt gesorteerd en gaat via de handel terug de markt in. Ook zijn we in een afrondende fase met een leverancier van binnendeuren om alle opdekdeuren uit bijvoorbeeld de mutatiebouw een nieuw leven te geven. Dit door het karkas van de deur te voorzien van een nieuwe schil."

Het succes van de Circulaire Deal heeft ook buiten Noord-Holland interesse gewekt. In andere regio's ontstaan soortgelijke samenwerkingen om circulair oogsten de standaard te maken. Zo is provincie Zuid-Holland in 2025 het Vernieuwersnetwerk CIRCUIT gestart (zie nieuwsbericht) en verkennen de samenwerkende provincies van Zuid-Nederland (provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg) vanaf 2026 een Circulaire Deal Secundaire bouwmaterialen Zuid-Nederland (zie nieuwsbericht). De provincie heeft zich actief ingezet om ervaringen en opgedane kennis te delen met andere provincies en regio's. In januari 2026 is tijdens de Bestuurlijke Adviescommissie Regionale Economie de Circulaire Deal aan de betrokken gedeputeerden gepresenteerd.

Om de opgedane kennis en ervaring breed te delen heeft provincie Noord-Holland samen met Circulair Westfriesland de ketensamenwerking landelijk en in Europa op de kaart gezet. Het belang van aanpassing van wet- en regelgeving voor circulair bouwen is in Brussel geagendeerd. De provincie is meerdere keren door de Europese Commissie uitgenodigd om de aanpak van de Circulaire Deal toe te lichten, onder andere tijdens de EU Green Week 2025, bij een high level bijeenkomst van meer dan 250 burgemeesters en bedrijfsleiders in Brussel (2025), in het netwerk van het Circular Cities and Regions Initiative (CCRI) en tijdens de internationale ENCORE conferentie in Zweden. Ook heeft de provincie tijdens werkbezoeken in North Sea Commission verband aan regionale bestuurders van Noorwegen, Zweden en Duitsland de Circulaire Deal gepresenteerd. De Circulaire Deal staat inmiddels op het EU Circular Economy Stakeholder Platform. In 2026 wordt de noodzaak om meer in te zetten op hergebruik van secundaire materialen in de bouw verder meegegeven in de ontwikkeling van Europese Circular Economy Act. De Circulaire Deal is ook aangehaakt bij de stuurgroep van de landelijke Aanpak Circulair Slopen en Hergebruik. Daarmee wordt het opnieuw inzetten van materialen en bouwcomponenten uit sloopprojecten landelijk en Europees gestimuleerd.

Tijdens het jaarcongres van het Interprovinciaal Overleg (IPO) in Brussel (oktober 2025) verzorgden Coraline Noordzij (GP Groot) en Barbara Harskamp (Circulair Westfriesland) twee workshops over circulair bouwen en het verwaarden van afval. Het congres, met als thema 'Samen sterker vooruit', trok bestuurders, Statenleden en beleidsmakers uit het hele land. Bron: Circulair Westfriesland, zie meer op de website.

Tot slot heeft de samenwerking geleid tot veel (sociale) media-aandacht voor het circulair oogsten en hergebruiken van bouwmaterialen. Provincie Noord-Holland heeft regelmatig actuele ontwikkelingen gedeeld o.a. via de website www.noord-holland.nl/circulaire_deal, door het versturen van persberichten, artikelen in vakbladen, berichten op de LinkedInpagina van de gedeputeerde, van de provincie en de pagina Duurzaam Noord-Holland. Ook alle deelnemers brachten concrete voorbeelden en geleerde lessen regelmatig onder de aandacht via hun eigen communicatiekanalen.

In de actualisatie van het Nationaal Programma Circulaire Economie wordt de Circulaire Deal NHN als voorbeeld gegeven. Zie ook het e-zine van artikel in net magazine Nederland Circulair.

Het Dashboard

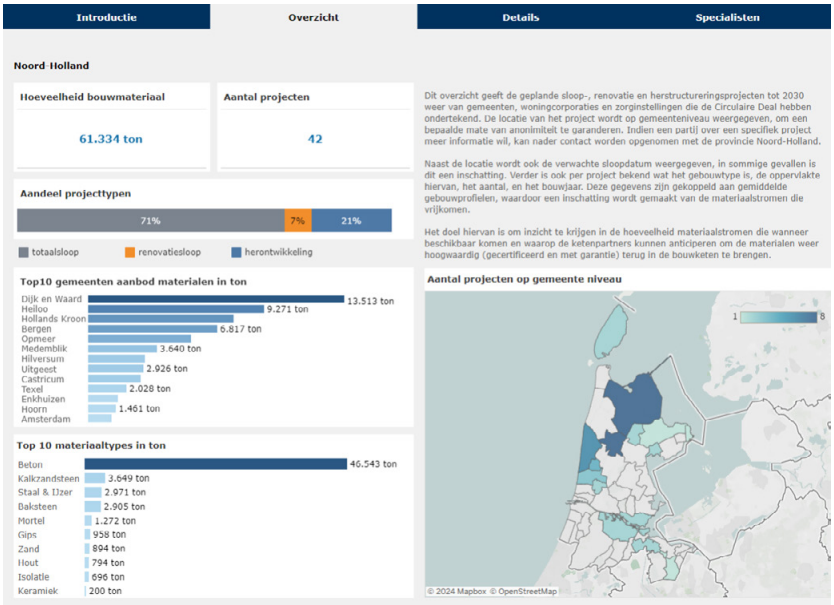
Uit de eerste bijeenkomsten kwam naar voren dat partijen profijt hebben van een overzicht van zowel geplande sloop-projecten als een overzicht van circulaire specialisten. De provincie Noord-Holland heeft daarvoor een overzichtelijk dashboard opgezet dat voor iedereen toegankelijk is.

Het dashboard bevat vier tabbladen:

1. Een introductie op het dashboard;
2. Een overzicht van alle sloop-, renovatie en herstructureringsprojecten van gemeenten, woningcorporaties en zorginstellingen die de Circulaire Deal hebben ondertekend;
3. De mogelijkheid om projecten te selecteren voor verdere details;
4. Een overzicht van circulaire specialisten/opwerkers van bouwmaterialen.

Het overzicht van geplande sloopprojecten laat zien waar en wanneer bij benadering welke gebouwen mogelijk worden gesloopt. Dit geeft inzicht in de verwachte materiaalstromen en biedt de mogelijkheid dit af te stemmen op nieuwbouw- en renovatieprojecten. Circulaire specialisten zijn in deze samenwerking gedefinieerd als partijen die circulaire producten innemen, verwerken, en/of verkopen. Door het creëren van een overzicht van de circa 80 specialisten kunnen geïnteresseerden de circulaire specialisten voor specifieke materiaalstromen makkelijker vinden. De lijst is samen met de betrokken partijen opgesteld als hulpmiddel voor partijen die bezig zijn met sloop, nieuwbouw en renovatie.

De informatie in het dashboard wordt tweemaal per jaar aangevuld met de meest recente data. Mede door de uitbreiding van de samenwerking met de MRA, is het dashboard inmiddels al meer dan 4.000 keer bekeken.

Het online dashboard met geplande sloop-projecten en circulaire specialisten.

7 DE CIRCULAIRE OOGSTPROJECTEN

Er zijn tientallen sloopprojecten uitgevoerd. Er staan daarvan 75 potentiële circulaire oogstprojecten op het dashboard in de regio Noord-Holland Noord en/of van aangesloten partijen (start sloop in de periode vanaf 2024). Hiervan zijn er 31 gestart in de periode 2024-2025. De eerste 19 projecten zijn door Meijs Ingenieurs doorgerekend op netto kosten en milieu-impact.

De doorrekeningen laten zien dat circulair slopen gemiddeld 4,89 % goedkoper is dan bij een traditionele aanpak. Veel wordt bepaald door de waarde van de materialen die in een gebouw zitten en een goede inventarisatie waarmee dat vooraf aan de sloop wordt vastgesteld. Het laat tevens zien dat ook bij renovatiesloop, waar relatief gezien minder materiaal uit een gebouw komt, positieve resultaten kunnen worden behaald.

De berekeningen zijn gemaakt op basis van input van opdrachtgevers (woningcorporaties en gemeenten) en betrokken sloopbedrijven. Het is verwerkt in factsheets met daarbij een korte beschrijving van het project en de herbruikbare materialen.

De doorrekeningen maken inzichtelijk:
- De kosten van een traditionele aanpak versus circulair slopen.
- Toelichting op de reductie van kosten: de opbrengst van materialen, besparing van stortkosten en daarmee de netto kosten.
- Een MKI-waardering van de impact van het hergebruik. MKI staat voor Milieu Kosten Indicator en is een getal welke de schaduwkosten van milieuvervuiling weerspiegelt in een financiële parameter. Deze is uitgerekend met de Gunningstool van de Stichting Veilig en Milieukundig Slopen.
- Waar mogelijk de geschatte CO_2-waarde van het hergebruik. Dit is gedaan op basis van CO_2-berekeningen die ook door de Europese Unie worden gebruikt en afkomstig zijn van het Duitse instituut Ökobaudat.

Hans Hoogervorst, adviseur duurzaamheid - Woningcorporatie Woonwaard
"Wij zien circulair werken niet als doel op zich maar als middel om grondstoffen duurzaam, betaalbaar en beschikbaar te houden. Als opdrachtgever spelen we daarin een sleutelrol. We verlagen daarmee ook de CO_2-uitstoot van onze bouwactiviteiten."

In dit eindverslag zijn vier doorrekeningen opgenomen:
1. Een schoolgebouw op Texel – opdrachtgever Van Wijnen, sloopaannemer C.A. de Groot.
2. De Durghorst in Krommenie – opdrachtgever Parteon, sloopaannemer GP Groot.
3. Bloemenbuurt fase 2 in Enkhuizen – opdrachtgever Welwonen, sloopaannemer Foekens Sloopcombinatie.
4. The Bank in Amsterdam – opdrachtgever Koninklijke Woudenberg, sloopaannemer Arie Hollenberg.

Van het hele traject Bloemenbuurt fase 2 (p. 19) zijn vier korte video's gemaakt door betrokken partijen:
1. Het Project | Circulair sloopproject in Enkhuizen,
2. Dakpannen | Firma Luijtgaarden,
3. Hardhout | Coöperatie Insert en
4. Bakstenen | Bouwcenter Floris.

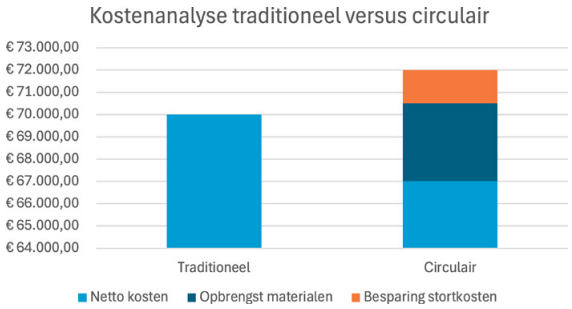
Provincie Noord-Holland

CIRCULAIR SLOPEN | DOORREKENING VAN KOSTEN EN MILIEU-IMPACT
PROJECT: GGZ SCHOOLGEBOUW GASTHUISSTRAAT (TEXEL)

Gebouw	Schoolgebouw Gasthuisstraat
Locatie	Den Burg Texel
Opdrachtgever	Van Wijnen
Uitvoerder	C.A. de Groot
Certificatie	SVMS 007 Verificatieregeling
Omvang	726 m² BVO
Looptijd	2024

Hergebruik
Het balkhout is een-op-een hergebruikt in ontwerp op deze locatie. De gordingen zijn ook een-op-een hergebruik. De hardhouten kozijnen zijn een-op-een op locatie hergebruikt in nieuwe ontwerp. Er is veel constructief staal verwerkt. Klein materieel en PV-panelen is allemaal afgezet via eigen kanalen.

Post	Traditioneel	Circulair
Sloopkosten	€ 70.000,00	€ 72.000,00
Opbrengst materialen		€ -3.500,00
Besparing stortkosten		€ -1.500,00
Netto kosten	€ 70.000,00	€ 67.000,00
Besparing		**€ 3.000,00**
MKI-waardering		€ -2.758,00
CO_2-besparing (ton)		n.t.b.
CO_2-waarde (€875/ton)		n.t.b.
Besparing inclusief CO_2-waarde	€ 70.000,00	€ 67.000,00

Doorgerekend door: Meijs Ingenieurs
Op basis van input van: Sloopaannemer C.A. de Groot
Opdrachtgever Van Wijnen

Conclusie
Dit was een samenwerking tussen Van Wijnen en C.A. de Groot. Transport maakt toch wel een elementair onderdeel uit bij een eiland. De afzetkanalen zoek je daarom toch vaak op het eiland zelf, wat beperkend is voor de mogelijkheden. Met dat in het achterhoofd is de circulaire prestatie heel hoog.

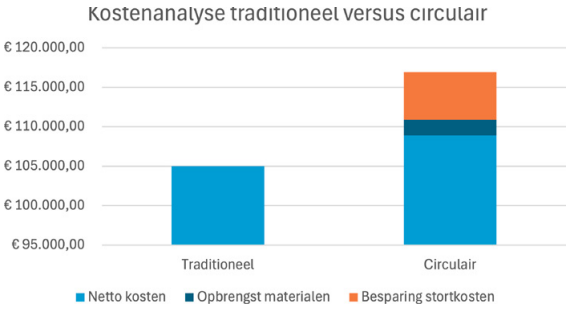
Provincie Noord-Holland

CIRCULAIR SLOPEN | DOORREKENING VAN KOSTEN EN MILIEU-IMPACT
PROJECT: BLOEMENBUURT FASE 2 (ENKHUIZEN)

Gebouw	Bloemenbuurt fase 2
Locatie	Enkhuizen
Opdrachtgever	Wel Wonen
Uitvoerder	Foekens Sloopcombinatie
Certificatie	SVMS 007 Verificatieregeling
Omvang	3125 m² BVO
Looptijd	2025

Hergebruik
De dakpannen zijn verwerkt door Luijtgaarden. Het hardhout is verwerkt voor nieuw hardhout door coöperatie Insert. De bakstenen zijn door Rebrick weer teruggekomen in de markt. Het hout is via het Talland College in Zaandam verwerkt door de leerlingen houtbewerking.

Post	Traditioneel	Circulair
Sloopkosten	€ 105.000,00	€ 116.900,00
Opbrengst materialen		€ -2.000,00
Besparing stortkosten		€ -6.000,00
Netto kosten	€ 105.000,00	€ 108.900,00
Besparing		**€ -3.900,00**
MKI-waardering		€ -764,00
CO_2-besparing (ton)		44
CO_2-waarde (€875/ton)		€ -38.500,00
Besparing inclusief CO_2-waarde	€ 105.000,00	€ 70.400,00

Doorgerekend door: Meijs Ingenieurs
Op basis van input van: Sloopaannemer Foekens Sloopcombinatie
Opdrachtgever Wel Wonen

Conclusie
Het project is goed uitgevoerd door een goede voorbereiding en omdat er de tijd voor is genomen. Er waren wat verrassingen met het na-isoleren van de spouw anders was de oogst van de bakstenen veel hoger geweest. De dakpannen en het hardhout is verwerkt voor nieuwe circulaire producten. Wat hier vooral aandacht verdiend is het sociale component van het project. Er is veel communicatie geweest met de omwonenden en er is een leerproject met het Talland College in Zaandam opgezet.

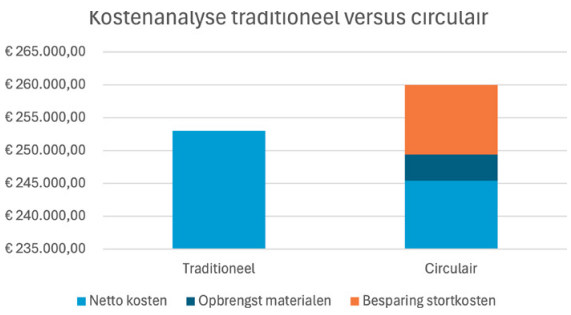
Provincie Noord-Holland

CIRCULAIR SLOPEN | DOORREKENING VAN KOSTEN EN MILIEU-IMPACT
PROJECT: DE DURGHORST (KROMMENIE)

Gebouw	De Durghorst
Locatie	Krommenie
Opdrachtgever	Parteon
Uitvoerder	GP Groot
Certificatie	SVMS 007 Verificatieregeling
Omvang	4250 m² BVO
Looptijd	2023

Hergebruik
De houten balken en overige A-hout is een-op-een hergebruikt. Het hardhout is via Insert verwerkt tot nieuw circulair hardhout. De kunststof kozijnen zijn als harde kunststof verwerkt. Het glas is via GSF Glasgroep B.V. verwerkt, die er weer nieuw dubbel glas van maken. De CV ketels zijn opgenomen in een uitruil programma met Intergas. Groepenkasten en klein materiaal is ook hergebruikt.

Post	Traditioneel	Circulair
Sloopkosten	€ 253.000,00	€ 260.000,00
Opbrengst materialen		€ -4.000,00
Besparing stortkosten		€ -10.600,00
Netto kosten	€ 253.000,00	€ 245.400,00
Besparing		**€ 7.600,00**
MKI-waardering		€ -3.309,00
CO_2-besparing (ton)		n.t.b.
CO_2-waarde (€875/ton)		n.t.b.
Besparing inclusief CO_2-waarde	€ 253.000,00	€ 245.400,00

Doorgerekend door: Meijs Ingenieurs
Op basis van input van: Sloopaannemer GP Groot
Opdrachtgever Parteon

Conclusie
Veel materiaal heeft hier een rechtstreekse herbestemming gekregen omdat er ook echt veel tijd in is gestoken. Dat heeft meer uren gekost (en de bijbehorende kosten daarvan). Maar zeker de besparing op de stortkosten is op dit project van grote invloed geweest. Al met al was deze aanpak ook financieel aantrekkelijk.

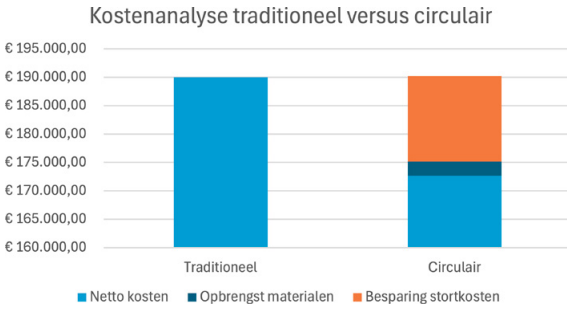
Provincie Noord-Holland

CIRCULAIR SLOPEN | DOORREKENING VAN KOSTEN EN MILIEU-IMPACT
PROJECT: ZUIDERKRUISSTRAAT (HOORN)

Gebouw	Flatgebouw Zuiderkruisstraat
Locatie	Hoorn NH
Opdrachtgever	Intermaris
Uitvoerder	Arie Hollenberg
Certificatie	SVMS 007 Verificatieregeling
Omvang	5000 m² BVO
Looptijd	2024

Hergebruik
Hout is verwerkt voor spaanplaatindustrie. De ketels is voor onderdelen verwerkt. Pilotproject via Intergas. De keukens zijn hergebruikt in dezelfde buurt. Het beton is verwerkt tot nieuw beton bij GBN. Het sanitair is hergebruikt via Re-Use.

Post	Traditioneel	Circulair
Sloopkosten	€ 190.000,00	€ 190.173,50
Opbrengst materialen		€ -2.500,00
Besparing stortkosten		€ -15.000,00
Netto kosten	€ 190.000,00	€ 172.673,50
Besparing		**€ 17.326,50**
MKI-waardering		€ -3.958,00
CO_2-besparing (ton)		77
CO_2-waarde (€875/ton)		€ -67.375,00
Besparing inclusief CO_2-waarde	€ 190.000,00	€ 105.298,50

Doorgerekend door: Meijs Ingenieurs
Op basis van input van: Sloopaannemer Arie Hollenberg
Opdrachtgever Intermaris

Conclusie
Het was een grootschalige renovatiesloop waarbij alleen de binneninrichting gedeeltelijk is verwijderd. Er zaten waardevolle zaken in zoals design sanitair. Dat vond aftrek bij een kenners-publiek omdat deze van de ontwerper Philip Starck en de leverancier Alape waren. Hierdoor kwamen de materialen bij afnemers die het konden waarderen en er ook financieel de waarde van inzagen. Ook de klimaatplafonds vertegenwoordigden een interessante circulaire waarde. Informatie van de oorspronkelijke leverancier gaf inzicht in de afzetmogelijkheden. Dit project laat zien dat je niet altijd veel in tonnages hoeft af te voeren (renovatiesloop) om toch impact te maken. Een goede inventarisatie vooraf levert de informatie op die daarvoor nodig is.

8 GELEERDE LESSEN EN TIPS

Het gehele traject heeft belangrijke inzichten opgeleverd waar andere partijen en regio's van kunnen leren en gebruik van kunnen maken. Hier worden de belangrijkste lessen benoemd met daarbij een korte toelichting.

1. Er zijn voldoende kwalitatief goede secundaire bouwmaterialen beschikbaar

Er zijn voldoende herbruikbare materialen voorhanden die vrijkomen door het circulair slopen van gebouwen. In toenemende mate zijn deze concurrerend in prijs en kwaliteit en met de noodzakelijke garanties. Daarvoor is voldoende volume nodig en voldoende vraag om deze materialen toe te passen. Er staan inmiddels meer dan 90 specialisten op het dashboard. Deze kunnen herbruikbare materialen innemen, verwerken en weer aanbieden voor nieuwbouw en renovatieprojecten.

2. Circulair slopen kan economisch voordeliger zijn dan traditionele sloop

Circulair slopen kan economisch voordeliger zijn dan traditioneel slopen. Dit komt met name door de opbrengsten van herbruikbare materialen en lagere afvalkosten. De doorrekeningen van de eerste 19 projecten laat zien dat circulair slopen gemiddeld een krappe 5% goedkoper uitvalt. Naast de kostenbesparing levert het ook een aanzienlijke milieuwinst op als materialen opnieuw worden ingezet bij nieuwbouw en renovatieprojecten.

3. Ketensamenwerking op regionale schaal werkt

De regio Noord-Holland Noord is overzichtelijk voor een samenwerking gericht op het oogsten en hergebruiken van secundaire bouwmaterialen. Het is groot genoeg zodat er vanuit alle ketenschakels meerdere partijen zijn, maar ook klein genoeg zodat partijen elkaar makkelijk weten te vinden, elkaar regelmatig tegenkomen en dus elkaar goed leren kennen. Er is een basis voor vertrouwen en samenwerking. Tegelijkertijd zorgt een regionale schaal voor voldoende omvang. Een breed netwerk, dat bestaat uit zowel opdrachtgevers, opdrachtnemers en specialisten, zorgt voor de mogelijkheid om afspraken te maken op ketenniveau.

4. Bouw voort op bestaande netwerken

Provincie Noord-Holland en Circulair Westfriesland hebben als initiatiefnemers de partijen bij elkaar gebracht en de samenwerking opgezet. Er is voortgebouwd op het bestaande netwerk van Circulair Westfriesland. De aanwezigheid van een dergelijk netwerk is erg waardevol en heeft het proces versoepelt en versnelt. Het gaf de basis voor de verdere uitrol van dit traject. De samenwerking tussen de provincie Noord-Holland en Circulair Westfriesland was hierbij van groot belang.

5. Focus op de koplopers

Er is gekozen om de koplopers centraal te zetten omdat zij al ervaring hebben met circulair oogsten en/of bouwen. Zo komt de juiste kennis snel boven tafel. Deze partijen zien wat nodig is om een volgende stap met elkaar te zetten. Samen met deze partijen is de strategie bepaald. Dit zorgt voor goodwill en energie, juist bij de partijen die ook bereid zijn het meeste te investeren. Tegelijkertijd zijn zij het inspirerende voorbeeld voor partijen die nog aan het begin staan. Het geeft vertrouwen aan het peloton om er mee aan de slag te gaan. Daarin kunnen brancheorganisaties een belangrijke rol spelen. Zo heeft Veras, de branchevereniging voor sloopaannemers, de Circulaire Deal voorgelegd aan haar leden en vervolgens als ambassadeur de deal ondertekend.

6. Organiseer actieve bijeenkomsten

Het is van belang dat partijen regelmatig samenkomen en actief met elkaar aan de slag gaan. Zo wordt samengewerkt aan een gezamenlijke strategie en veel praktische kennis uitgewisseld. Naast presentaties over concrete projecten dient er tijdens bijeenkomsten genoeg tijd te zijn om ook gezamenlijk met concrete

vraagstukken aan de slag te gaan. Partijen leren elkaar beter kennen en nieuwe verbindingen worden gelegd. Door samen te kijken naar oplossingen die voor alle partijen werken, ontstaat vertrouwen in de ontwikkeling en helpen partijen elkaar. Dit zorgt voor een positieve sfeer om samen (ambitieus) dingen aan te pakken, ook als het misschien nieuw of spannend is.

7. Ga snel over tot actie

Het is van belang snel over te gaan tot actie. Partijen worden gestimuleerd om de opbrengsten uit de bijeenkomsten direct toe te passen in sloopprojecten. Hierdoor zijn de eerste resultaten snel geboekt, konden de vrijgekomen secundaire materialen worden hergebruikt en geleerde lessen in het netwerk worden gedeeld.

8. Zorg voor commitment

Het maken van concrete, bindende afspraken zorgt voor een snelle transitie naar circulair oogsten in de praktijk. Door met elkaar afspraken te maken over vervolgstappen ontstaat er een blijvende ketensamenwerking. Er kwam voornamelijk vanuit de marktpartijen een duidelijke oproep voor commitment. Ook omdat de bottleneck vaak zat bij de opdrachtgevers, die uitvragen op laagste prijs zonder tijd voor demonteren van materialen mee te nemen. Wanneer er ruimte wordt gegeven om ambities waar te maken is er al veel mogelijk. Een officiële commitment zorgt ook voor meer draagvlak in de organisatie.

9. Start op tijd met het besluitvormingsproces bij overheden

De besluitvorming vanuit overheden voor het maken van dergelijke afspraken kost tijd. Onder andere omdat overheden duidelijk willen hebben wat de consequenties zijn van het committeren. Daarbij is het goed dat de lokale ondernemers en de bredere markt laten zien dat zij er klaar voor zijn en het commitment van overheden nodig hebben. Het is van belang om vroegtijdig het besluitvormingsproces in gang te zetten en daar voldoende tijd voor te reserveren (circa 2,5 maand). In die periode helpt het als er gerichte sessies over de samenwerking in organisaties worden georganiseerd.

10. Maak gebruik van een ketenaanjager

Om de samenwerking op te zetten en aan te jagen is er vanuit de provincie Noord-Holland een ketenaanjager aangesteld. Dit is effectief en noodzakelijk gebleken om voldoende tijd en ruimte te hebben om het traject vorm te geven, en het netwerk en draagvlak mede op te bouwen. Het opzetten en aanjagen van deze samenwerking vanuit een overheidspartij hebben de deelnemers als positief ervaren, onder andere omdat er geen direct belang is. Op deze manier is het mogelijk gebleken om zowel marktpartijen als overheden samen te brengen en met elkaar afspraken te maken.

Fanauw Hoppe – ketenaanjager Circulaire Deal voor de provincie Noord-Holland
"Door de Circulaire Deal weten partijen elkaar veel beter te vinden. We proberen eigenlijk een keten te vormen. En je ziet dat die keten bestaat uit allemaal verschillende schakeltjes die nu veel dichter naar elkaar toe aan het groeien zijn."
Zie video van de Verschilmakers van Circulair Westfriesland.

Bij de sloop van de Zuiderzeehal in Wieringerwerf komen massa's bakstenen vrij die worden hergebruikt. Wieringerwerf is onderdeel van gemeente Hollands Kroon, die de Circulaire Deal hebben ondertekend. De sporthal is in 2025 circulair gesloopt voor de bouw van een nieuw sportcomplex De Terp. Bij de sloop zijn materialen die herbruikbaar zijn zoveel mogelijk gespaard, zoals de bakstenen van het gebouw. Er zijn honderdduizenden stenen uit het gebouw gehaald waarvan het merendeel is her te gebruiken. Specialist Rebrick zoekt hiervoor een nieuwe bestemming.

© Foto Nick Maarsen

9 HET VERVOLG

Start Metropoolregio Amsterdam

In 2025 zijn de voorbereidingen gestart voor een tweede samenwerking, dit keer in de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Door de ervaringen in Noord-Holland Noord kon deze samenwerking sneller worden opgezet. In november 2025 is de samenwerking officieel van start gegaan met de eerste 48 partijen die de Circulaire Deal MRA ondertekende. In januari kwamen daar alweer twaalf nieuwe partijen bij, waarvan 19 partijen beide deals hebben ondertekend.

© Foto Ed van de Pol

Ondertekenmoment Circulaire Deal MRA op 26 november 2025 in het provinciehuis in Haarlem.

Vervolgtraject Noord-Holland Noord

Vanwege de positieve ervaringen van de Circulaire Deal in 2024-2025 hebben de partijen aangegeven de samenwerking te willen voortzetten. Met de kennis en ervaring die is opgedaan geven partijen aan verder door te willen pakken met nog meer ambitie.

Jan Piet Konijn - Directeur ToekomstGroep
"Alles wat wij mogen slopen zien wij als oogsten. Wij zoeken direct naar een vervolg voor de materialen die we aan het oogsten zijn, maar dat is niet altijd makkelijk. Daar hebben we veel meer mensen en netwerken voor nodig. Zorg dat je het als overheid en als woningcorporatie dwingend oplegt. Er zijn te veel achterblijvers en die moeten aansluiten bij de koplopers."

De provincie heeft besloten de ondersteuning van deze samenwerking voort te zetten. De ketenaanjager van de beginfase wordt opgevolgd door een netwerkcoördinator die de samenwerking in beide regio's verder gaat begeleiden voor een periode van twee jaar. In 2026 wordt een nieuwe dealtekst uitgewerkt die aansluit bij de volgende fase. De ambities worden aangescherpt en er komt meer aandacht voor het activeren van de vraag en het toepassen van materialen in nieuwbouw, renovatie en mutatie. Een voorstel daarvoor is 21 januari 2026 voorgelegd aan de deelnemende partijen tijdens de feestelijke afsluiting van de eerste fase.

Kees van de Luijtgaarden – Dakpannen Specialist Luijtgaarden
"Wat begon als kleinschalig project van circulair slopen in Noord Holland Noord, groeit nu uit tot een landelijke beweging. Met de MRA in 2025 en vanaf 2026 ook andere initiatieven in Zuid-Holland, Brabant en Limburg erbij. Daarmee laten we het kabouter denken definitief achter ons!"

BIJLAGE 1: BIJEENKOMSTEN CIRCULAIRE DEAL NHN

Een overzicht van het merendeel van de bijeenkomsten die hebben plaatsgevonden. Daarin werd het netwerk uitgebreid, kennis gedeeld, informatie opgehaald en ketens gevormd.

Voortraject:

- 18-12-2022 Werksessie 1 – Kennismaking + projecten in kaart brengen.
- 01-01-2023 Werksessie 2 – Strategievorming.
- 22-03-2023 Werksessie 3 – Strategie & actieplan + commitment voorleggen.
- 17-05-2023 Werksessie 4 – Commitment sluiten.
- 12-07-2023 Werksessie 5 – Marktpartijen en opdrachtgevers; Wat is er nodig?
- 16-08-2023 Gerichte werksessie slopers – Finaliseren circulaire oogstvoorschriften.
- 13-09-2023 Gerichte werksessie gemeenten – Aanvullende toelichting Circulaire Deal + wat is er nodig voor bestuurlijk draagvlak?
- 01-11-2023 Gerichte werksessie specialisten – Rol in de Circulaire Deal.

Uitvoering Circulaire Deal:

- 12-01-2024 Ondertekenmoment Circulaire Deal.
- 12-02-2024 Gerichte werksessie lokale slooppartijen – Werksessie circulair oogsten.
- 18-03-2024 Werksessie 1 Circulaire Deal – Interne implementatie.
- 27-05-2024 Werksessie 2 Circulaire Deal – Concrete toepassing in projecten.
- 13-09-2024 Werksessie 3 Circulaire Deal – 2e ondertekenmoment.
- 20-01-2025 Werksessie Circulair sloopbestek.
- 07-02-2025 Werksessie Circulair Westfriesland met architecten.
- 05-03-2025 Werksessie 4.
- 18-03-2025 Werksessie Circulair Westfriesland met architecten II.
- 15-05-2025 Werksessie Circulair Westfriesland met architecten III.
- 08-07-2025 Werksessie 5.
- 09-10-2025 Circulair Westfriesland geeft workshop over hergebruik en sloopdeal tijdens jaarcongres van Interprovinciaal Overleg (IPO) in Brussel.
- 30-10-2025 Werksessie 6 Vervolg samenwerking 2026, pilot pir en pur en einde afval status.
- 21-01-2026 Slotevent Circulaire Deal Noord-Holland Noord fase 1.

Presentaties over Circulaire Deal door provincie Noord-Holland, Circulair Westfriesland en betrokken partijen:

- 16-01-2025 Presentatie bij DG GROW in Brussel.
- 04-03-2025 Presentatie in Circular Cities and Regions Initiative (CCRI).
- 06-03-2025 Presentatie bij event van DG GROW in Brussel (ICC event).
- 20-03-2025 De Circulaire Deal op programma Nationale Conferentie Circulaire Economie.
- 27-05-2025 Presentatie in North Sea Commission (NSC).
- 05-06-2025 Presentatie tijdens EU Green Week in Brussel.
- 12-06-2025 Circulaire Deal opgenomen in het Stakeholder Platform.
- 24-06-2025 Policy Brief binnen ICLEI netwerk met verwijzing naar Circulaire Deal. Op 2 juli 2025 door Burgemeester Halsema besproken met Eurocommissaris Roswall.
- 26-06-2025 Presentatie op de Annual Business Meeting van de NSC.
- 24-09-2025 Presentatie op ENCORE conferentie in Zweden.
- 30-09-2025 Presentatie op IPO jaarcongres (Brussel).
- 13-10-2025 Circulaire Deal opgenomen in NPCE (e-magazine en actualisatie).
- 14-10-2025 Presentatie tijdens laatste workshop van het CCRI netwerk.

BIJLAGE 2: DEELNEMENDE PARTIJEN NOORD-HOLLAND NOORD

1. Arie Hollenberg Sloop & milieuwerken B.V.
2. Beens Dredging
3. Bottelier Sloophandel B.V.
4. Bouwcenter RAB
5. Boy Limmen (De heren van demonteren)
6. C.A. de Groot Groep
7. Circq
8. Circulair Westfriesland
9. EBS European Building Supply B.V.
10. Foekens Sloopcombinatie B.V.
11. Gemeente Alkmaar
12. Gemeente Bergen
13. Gemeente Castricum
14. Gemeente Den Helder
15. Gemeente Dijk en Waard
16. Gemeente Enkhuizen
17. Gemeente Heiloo
18. Gemeente Hollands Kroon
19. Gemeente Hoorn
20. Gemeente Medemblik
21. Gemeente Opmeer
22. Gemeente Schagen
23. Gemeente Stede Broec
24. Gemeente Texel
25. Gemeente Uitgeest
26. GGZ Noord-Holland-Noord
27. GP Groot
28. Hogeschool Inholland
29. IDDS Bouw- en sloopmanagement B.V.
30. Kennemer Wonen
31. Kesselaar & Zn
32. KUUK
33. Luijtgaarden
34. Markus B.V.
35. Meijs Ingenieurs & Uitvoering
36. N.V. Afvalzorg Holding
37. Natural Plastics International
38. Ooms Bouw en Ontwikkeling B.V.
39. Provincie Noord-Holland
40. Rebrick
41. Schadenberg Bouw
42. Stichting Omring
43. Stichting VERAS (ambassadeur)
44. Toekomstgroep Holding B.V.
45. Van der Bel B.V.
46. Van Wijnen Heerhugowaard
47. Verwol
48. Vic Obdam Staalbouw
49. Vlasman
50. Welwonen
51. Woonwaard

Bakstenen kunnen goed worden geoogst voor hergebruik.

Colofon

Uitgave
Provincie Noord-Holland
Postbus 123 | 2000 MD Haarlem
Tel.: 023 514 31 43 | Fax: 023 514 40 40
www.noord-holland.nl
post@noord-holland.nl

Eindredactie
Provincie Noord-Holland
Directie Beleid | Sector Duurzame Economie

Fotografie
Provincie Noord-Holland

Grafische verzorging
The Creative Hub

Haarlem, februari 2026